LINGUO INTERNACIONA DI LA DELEGITARO

TOMO XII. Nro 4 (108) Oktobro 1935

PROGRESO

Konsakrat al propago, libera diskuto e konstanta perfektigo di la Linguo internaciona

Fondita da Prof. Louis Couturat, Collège de France

OFICALA ORGANO DIL UNIONO POR LA LINGUO INTERNACIONA IDO

UNIONO POR LA LINGUO INTERNACIONA

8, King's Avenue, WOODFORD GREEN (Essex), Anglia

Honorprezidero: *Prof. Leopold Leau,* dekano hon. dil fakultato dil cienci en la universitato Nancy, exsekretario dil DELEGITARO por adopto di linguo helpanta.

Direktanta komitato

Prezidero *P. Eriksson*
viceprezidero *J. Csatkai*
sekretario *Heinz Jacob*
vicesekretario *J. W. Baxter*
kasero *Hans Cornioley*

Cetera membri

S. Auerbach (Germania)
Kanoniko E. Bogard (Francia)
Dro H. Brismark (Suedia)
J. Ferreres (Hispania)
A. Matejka (Suisia)
Prof. E. Mathys (Belgia)
H. Meier-Heucké (Luxembg.)
Karel Neumeister (C. S. R.)
C. Papillon (Francia)
Heinrich Peus (Germania)

Akademio di Ido

Prezidero *Adyunto S. Quarfood*
viceprezidero
sekretario *Lektoro Janis Roze*
kasero *Hans Cornioley*

Cetera membri

J. Espitallier (Francia)
M. K. Gardner (USA)
Jules Gross (Suisia)
L. Horovitz (Hungaria)
Patro Kauling (Brazilia)
J. Laurent (Francia)
Petrus Marcilla (Hispania)
Prof. Giacomo Meazzini (Italia)
Patro Nakhla (Siria)
Dro O'Regan (Irlando)
G. H. Richardson (Anglia)
Prof. dro A. Stör (C. S. R.)

Kontributi por la Uniono

Membri sustenanta 5 Suisa franki yare.

Membri abonanta, kolektiva od individuala 2,50 Suisa franki adminime, inkluzante Progreso.

Membri ordinara (kolektiva adhero nur por federuri landala kun propra Ido-organo es posibla; Progreso ne livresas!) -,50 SFr. singlu.

Abono di Progreso por ne-Idisti 4,— SFr. Specimena kayeri -,90 SFr.

Omna pagi direktesez nur a la centrala kasero dil Uniono, *Hans Cornioley,* Schulweg 2, BERN, Suisia. Postchekokonto Bern III 4784.

Oficala organo dil Uniono

PROGRESO

Por la apliko e propago di la Linguo Internaciona (Ido)

Aparas quarfoye en la yaro

Redaktero **Heinz Jacob**

Nro 4 (108) **Oktobro—Decembro 1935** Tomo XII - 1935

KONTENAJO pagino

Louis Couturat parolas 77
Praktiko di Ido 78
(La eduko di blinda e surdamuta puerino, Regardez tua vicino, Nova forci en la Idomovado, raporto pri la kongreso, pri la kancero-problemo, Nova Yaro che ni e la altri)
Jurnal-raporti 93
Reflekti pri la dio..... 94
Me lernas Ido, triesma letro 95
Mikra enciklopedio dil L. I. 97
Oficala informi..... 99
Financi..... 100

13-a internaciona Ido-Kongreso

en Szombathely (Hungaria) del 15.-17. agosto 1936

La preparanta komitato fondesis ed havas 14 membri. Ye la 20. agosto eventos la St. Stefanos-dio en Budapest, e fervoyala rabato es expektebla. Kongreskontributo esos 3 pengø. Ilustrita kayero turistala editesos. Adreso dil preparanta komitato esas J. Csatkai, Erzsébet kir. u. 1, III., Szombathely, Hungaria.

LOUIS COUTURAT PAROLAS:

„Nur per la praktiko ni povas developar e perfektigar ol (la L. I., red.) — (per la praktiko konciata, reflektata, lumizata e guidata da la kritiko e da la cienco). — Ti de nia amiki, qui fakte praktikas la linguo, savas, quale ni ipsa, ke to (sistemo di gramatiko, derivado e vortaro, red.) esas nur la skeleto o la framo di la linguo; la linguo ipsa konsistas en la frazifado (frazeologio) — on devas pensar en la linguo, do expresar *integra pensi* per Idala frazi, qui havas, o povas havar, nula modelo en nia lingui. — Or ta frazifado povas fixigesar nur *per* (ni ne dicas *da*) la praktiko, nam nur la praktiko rivelas la sennombra formi tradukenda, e pozas a ni, ye singla pazo, nova questioneti e problemeti. Pro to ni asertas tre sincere, ke nia linguo ne esas *facita*, ma *facata* e *facenda* konstante.

Ido havas *fundamento*, quale dicis Sro Jespersen, nome sua ciencala principi e sua esencala gramatikala reguli. Sur ta *fundamento* ni devas laborar, e ni fakte laboras, por konstruktar la linguo konkreta, praktikebla ed uzebla. Tale ni profitas la experienco aquirita, e la praktiko di omna nia adepti".

Progreso 1909 (II, pag. 580/681).

LA PRAKTIKO DI IDO

Literaturo, cienci fakala e generala. Texti di savo e texti di amuzo ek omna domeni dil kulturo.

La eduko di blinda e surdamuta puerino

Da dro G. Forchhammer (Dania)

Lilly Jensen naskis en 1916 kom sana e normala infanto. Evanta tri yari el divenis surda e blinda, pro »meningitis«. El esis kliento dil statala hospitalo en København, ube el perdis la parolo. Plu tarde el sendesis ad infantala azilo e de ibe a la instituto por mentale febli en Brejning apud Fredericia, pro ke el kondutis nenormale.

Tatempe me esis direktisto dil Instituto por surdamuti en Fredericia, a qua sendesis omna surdamuta infanti ye evo de 8 yari.

La maxim multi kredis ke Lilly esis mentale febla, ma me pensis no. Ni probez kad el povas instruktesar. Me trovis instruktistino por el, e Lilly divenis dicipulo di la instituto. Ed semblis ke esos posibla, e bel tasko por ni, liberigar el de la karcero, en qua elua mento esis enklozita.

Ni ne deziris krear sensaciono pri la eduko di Lilly, quale eventis en USA pri Helen Keller; nam kun intelektoza e sorgoza instruktistino, laboranta segun la ecelanta modelo di Helen Keller, la voyo ne esis tante tenebroza quale on povus kredar.

Se infanto indijas *la audo*, lu povas *vidar* la eventi, exemple vidar »ke patro venas«, ma lu ne audas la akompananta dicajo »nun patro venas«, e lu ne lernas nemediate komprenar ed imitar nia linguo. La infanto divenas »surdamuta«, e per artificala moyeni lu mustas lernar la linguo mediate la restanta sensi.

La *blinda* infanto es inverse situita: Lu audas la vorti e povas nemediate proprigar oli. Ma lu ne juntas irga senco kun oli, ante ke lu experiencas, pri quo parolesas e til ke lu recevas la kozi aden sua manui.

La *blinda surdamuta* infanto efektigas desfacilaji, qui pro la duopla indijo esas plu kam duople granda. Nam ultre la desfacilaji di la instrukto anke venas ti di la eduko, pro ke la cirkondanta personi nek per exhorto nek per bona exemplo povas guidar la infanto.

Oportis ke la instruktistino di Lilly komencis per la eduko. Nam kande la infanto arivis che ni, el venis de instituto por mentale febli, ube el kondutis quale sovaja bestio, arachis la vesti se oli jenis el, e kushis su ube el deziris, volvita quale hundo, kande el volis dormar.

La duesma pazo esis docar al infanto komprenar la linguo: la sama pazo, per qua la audanta infanteto devas komencar, ante ke lua ludanta babilado divenas parolo. Ma — el ne povis *audar* la parolata linguo, ed el ne povis *vidar* la skribita linguo. Nia sola moyeno esis la *tusho-senso.* Ni akompanis la experienci di la infanto per muta vorti, espelita en elua manuo per specala tusho-alfabeto.

Kande la infanto obliviis klozar la pordo pos enirir, la instruktistino espelis: »Klozez la pordo«, ed iris kun el a la pordo e klozis ol. E tale ni agadis fidante a la experienco, quan ni omni havis per audanta infanteti, ke, kande la infanto audas impero e vidas quale ol exekutesas per exemplo, lu pokope lernas komprenar la uzita vorti.

Kun la vekanta kompreno anke la uzo di la linguo pokope venis de su ipsa kom rezulto di la granda laboro pri la linguala kompreno.

Pose Lilly anke lernis *parolar* per *sentar* la voco di la instruktistino (sur la kolo) ed elua bokomovi (sur labii e lango) ed imitis oli.

E nun, pos okyara instrukteso, Lilly divenis bone edukita yuna puerino kun savi pri geografio, zoologio, botaniko, kalkulo, religio edc., habila pri texado, suto, trikotado ed altra hominala labori. El povas pasable kompreneble expresar sua pensi e per la tusho-alfabeto e per la manuo-alfabeto di la surdamuti e la punto-skripto di la blindi. Ed omno esas atingita mediace la tusho-senso sola. Mediace ol Lilly recevis lua parto de la joyi e chagreni di la vivo.

(Diskurso en la Ido-Praktiko dil 12-a Ido-Kongreso).

Singla Idisto fervoroza adherez la Uniono por 1936 per sendar sua kontributo al kasero!

Regardez tua vicino

Da Diogenes II.

Nova, mikra mondo apertas su koram ni per la mikroskopo. La teleskopo montras la mondo kosmala depozita per la cienci astronomiala.

Inter la mikrokosmo e la makrokosmo trovesas la vivo terala. La lando e la maro, stoni, planti, animali e la homo.

Ni renkontras homo, ni sentas simpatio od antipatio. Ico es judiko di nia sentimento plu o min developita. Ed ofte, kun regreto, ni mustis konstatar, ke nia judiko esis eroroza.

La fiziognomio sustenata dal frenologio, qua cadie ja havas bona, ciencala fundamenti, donas a ni moyeni di ulgrada, sekura judiko. La homi nomizas lia unesmavida judiki „instintala", ma generale oli esas infinite rapida dedukto pro ula traito perceptita.

On pretendas, ke la varietati povas trovesar per apliko di diagramo. Tala diagrami kun la simpleso ed exakteso qua karakterizas la antropologiala diagrami dil kranii prehistoriala, demonstras, ka la kranio apartenas al homala speco od ad altra membro dil evolucionala kateno.

La klasifiko di la temperamenti

Omna homo bezonas ulagrada savo pri la karaktero e di su e di la altru, por posedar

Formi dil infantala kranio

(1) La facile edukebla ed obediema infanto. La harmoniala lineo dil fronto montras lenta, ma sekura intelekto. La poke developita ocipitalo influebleso e cedemeso.

(2) *La desfacile edukebla, obstinema infanto.*

La stranje developita ocipitalo montras la obstinemeso di la karaktero.

La tipa kriminero

(3) La laterala streteso dil ocipitalo montras senskrupuleso. La brutala supera labio, la sensualvoluptema boko, la kruda mandibuli montras brutaleso. La plumpa, senexpresa nazo e la basa fronto montras kerlo de animala rudeso.

per tala savo bona e sekura protektivo: la savo evitar desagreablaji.

La tipi temperamentala

La maxim fundamentala e simpla klasifiko dil karakteri homala eventas per quar klasi temperamentala. La unesma es la *sanguina temperamento*. Ol igas vivaca, facile movema, serena ed optimista. Tala karaktero facile adaptas su.

La mimo es fresha, ne-koaktata, vivaca su-teno. La sincera regardo prenas e donas lo serena.

La duesma tipo es la *temperamento di bilozo (iracemo)*. Lu es facile ecitebla, fairoza, impulsiva ed iraceskema.

Lua su-teno es rigide severa, decidita ed energioza. Muskuli e pelo es rigide tensita. Fronto e vizajo es ofte rugizita, la regardo ferma. Vacilanta fairo trovesas en lua okuli. Lo blanka en la okul-globo es ofte redetatra, la ali di la nazo vibras lejere. La labii es ferme e severe klozita. La parolo es rapida, decidita e klara.

La *melankolioza temperamento* es la triesma speco; ol igas pensema, reflektema, trista e despitema.

La su-teno es febla e laxa. La muskuli es velkinta, sen tenso, la pelo es sensanga. La fronto montras profunda rugi. La regardo direktesas quaze adinterne. Ol es febla e melankolioza. La boko montras bitra

La nepraktikala kapo

(4) Streta, senexpresa vizajo ed okuli dormema. Anmale e mente tre sentiva homi, a qui ofte mankas la praktikala realigo-povo.

Aktiva homo

(5) Forta ocipitalo, salianta nazo (personala sukoncio), salianta mentono (energio, skopokonforma aktiveso), granda boko kun dina labii (neafableso til stando sentakta e sen sentimenta). Salianta fronto infra (forta observemeso); retrofuganta fronto (neprudenteso, moderata pro egoist-praktikala pensado).

Tipo kun febla volo

(6) Avana e meza cerebro es harmoniale developita, mentala e sentala povi es bona. La oblique falanta ocipitalo (poka koncentro-forco) montras mankanta energio, anke montrita per la senexpresoza mentono. La nulsignifikanta nazo pruvas manko dil su-koncio.

traito (judikez la boko kom lineo horizontala; la bitra traito dicernesas per la decenso di amba extrema punti, por la serena traito la extrema punti acensas, komparez rido e ploro). La parolo es hezitema, monotona, reflektema e cirkonspekta.

La quaresma klaso, la *flegmoza temperamento* es desfacile ecitebla, indiferenta, ociema e plumpa.

La muskuli e la pelo es mola, la fronto montras kalmeso. La vizajo es sen-expresa e tranquila. La korpo es repozema, la regardo matida e dormema. La parolo esas lenta, pacienta e sen specala pronunco.

La tri natur-tipi

La exploristo Huter adjuntas ad ica klasifiko sua propra sistemo di la tri natur-tipi konforme a la tri kotiledonala formacaji, trovita da Friedrich Wolf en 1759. La maxim supra, extera kotiledono formacas, segun ica doktrino, la pelo e la nerval sistemo di la embriono. La duesma e meza kotiledono formacas la movala sistemo (osti e muskuli). La triesma e maxim interna kotiledono formacas la nutrivala sistemo.

Per specala bona developo dil maxim supra kotiledono naskas la maxim nervi-richa, sentema ed anmoza naturi, naskas la *„prima sentala natur-tipo“*.

Bovula tipo

(7) La tipo di ofte „sucesoza“ homo en la cadia societo. La forta nazo pruvas fizikala forco, la granda orelo vigoro. La mandibulo montras brutaleso, la fronto ed okuli la movema e praktikala, ma anke senreflekta tendenco, qua unionas su kun iracemeso.

Anmala muliero

(8) Alta fronto, supra parto dil vizajo plu developita kam la infra. Developita, mikra boko. Bele vultigita nuko, klara, granda okuli. La sensuala vivo es nobeligita anmala.

La impulsiva, voluptema muliero

(9) La infra parto dil vizajo plu developita, la materiala interesi dominacas. La deziroza boko, la larja nazo, la profunde situita okuli e la vigoroza nuko saliigas la impulsiveso sensuala, a qua mankas komplete la anmala nobeligeso.

La bona developo dil duesma, meza kotiledono kreas la *„prima ago- e movo-tipo“*.

Pro la preponderanta developo dil maxim interna kotiledono naskas la *„natur-tipo di prima nutrivemo“*. Che lu es developita maxime la nutrivala e digestala sistemo.

* * *

Per ica kurta indiki montresis la fundamentala tipi homala de judiko-punto psikala e fizikala.

Esas tre rara ke on trovas karaktero, qua tante klare montras un del tendenci mencionita. Generale eventas, ke la homi ipsa es mixuro, ke li kontenas la maxim diversa doti; lor diversa humori, pro sucesi o nesucesi, deziri, pasioni o pensi, li montras diversa lateri di sua karakteri. Anke eduko, cirkumajo ed omna extera influi di la vivo developas diversa doti en la individuo qui vekigesas tale.

Se ni konoceskis propra feblesi, ni povas influar oli e chanjar e probar chanjar li, unesme per la mento, reflekto e pose per la ago. Same esas posibla, per sequar nejusta voyo, koruptar nia propra qualesi, koncie o nekoncie. La puniso pro falsa agi es ofte koheranta kun la ago ipsa, tale quale la morgala nauzeo sequas la ebriigo, la remorsi sequas la trompo, la maladeso la falsa vivo-modo, la feliceso la bonago. Singla ago

La muliero ne-sensuala
(10) Omno quo es abundanta che la impulsiva tipo efikas hike meskine. Atencez la nebela kava nuko, la kolda praktikala okuli, la stret-labia boko. La alta fronto montras bona qualesi mentala.

Kapo harmonioza di viro
(11) La forta vultoformi ye la suba temporalo montras senso konstruktala. A la streta, supra fronto korespondas la reala, racionoza pensado. Inteligenta kapo, direktata a lo utila sen tro multa ideali. Fitanta kom sucesoza ekonomiisto e komercisto.

Kapo dil Artisto
(12) Larja supra fronto. Salianta nazo manifestas hike la ideala aspiro a perfekteso e saje dominacata fantazio. La meza vizajparto es maxim forta, e pro to la anmala tendenco preponderas kompare la mentala e materiala.

portas en su la jermo a la rekompenso o puniso.

Pro to la voyo al su-eduko es la vekigo dil propra koncienco e la ago segun olua intuicala kompreno.

Hike erste komencas la moderna psikologio, di qua la fiziognomio e frenologio esas nur du mikra parti e helpili, quin cadie ni nur mencionis en olua prima idei, sen tushar detali di la tante komplikita, ma anke tante valoroza ed importanta temo.

Kapo dil ciencisto

(13) Nepraktikala teoriisto. Ma se lu posedas forta ocipitalo (quale prof. Piccard) lu es kapabla, realigar lua teoriala idei, qui semblas fantastikala al realisto.

La sana materialisto

(14) La basa, adsupre stretes-kanta fronto e la larja infra vizajo montras a ni la tre praktikala materialisto. Mentala e psikologiala problemi esas nekonocata nocioni che lu. Existas nur du devizi: Ganar e juar!

La ideala oficisto (burokrato)

(15) Viri kun tala kapi, rektangula, preske quadrata esas korekta, skrupuloza, akurata, konfidinda e sobra. Ma anke pedanta, minucioza e kareas omna propra inicio-povo. Li es ideala homi di la preskripti, legi, paragrafi, edikti e sempre citas „lo interdiktita".

Ne fidez blinde. Ne pensez ke Ido esas maxim bona nur pro ke altri dicas lo. La unesma pazo a vera fido en la fundamento di la linguo esas la profunda studio di ol. Studio teoriala e praktikala. Teoriala per la lekto dil gramatiki; praktikala per la uzo di Ido en klubo, familio, korespondo, kurte per la apliko di lo teoriale studiata.

Nova forci en la Ido-movado

Raporto pri la 12. Ido-Kongreso internaciona en Fredericia
11-a til 16-a agosto 1935

La cayara kongreso apertesis en la sama spirito en qua ol klozesis, per amikala e humoroza renkontri. Ye sundio la 11-a on renkontris amiki e nova Idisti kun lia blank-blua steli en la stradi di Fredericia. Vespere ni interkonoceskis ye la tipikala Dana kafeo-tablo, juante amikal konverso, diskurseti plurlingua e la Dana kafeo e kuko.

Vizito ye la „Købestævne"

Lundio matino on renkontris su ye la „Købestævne" por spektar la fako di piktala arto. La vizito ibe esis tre interesiva por omna asistanti.

Plena salono lor la inaugural kunsido

Pos la kunsido dil Komitato, Akademio e Preparanta Komitato ye lundio matine, en qua decidesis importanta organizala questioni, la nombroza Idisti reprezentanta Anglia, Dania, Francia, Germania, Hispania, Suedia, Hungaria, Nederlando e Suisia kunvenis ye kloko 14 por inaugurar la kongreso. Sro *Hansen* salutis sincere la Idisti nome dil Preparanta Komitato e propozis al asistanti la sequanta kongres-komitato: Prezidero *Dr. H. Brismark*, vicepreziderі *P. Eriksson* e *Chr. M. Hansen,* sekretario *Heinz Jacob*, vicesekretario *J. Kreis-Schneeberger*, membri dil komitato *Dr. N. Nilsson*, Adyunto *S. Quarfood* e *Gilbert H. Richardson.* La propozo aplaude aceptesis e *Dr. Brismark* direktis la plusa kunsidi.

En sua raporto pri la Uniono la sekretario donis rezumo pri la aktivesi dil pasinta yaro e pri la sucesi atingita. Klare expresesis, ke la prezenta tempi e la totmonda stando ne es favoroza al helpolinguala ideo. Ni mustas probar atingar la grupi laborista, qui maxime bezonas en sua relati la mondolinguo. Ni havas nula motivi por exajerata optimismo por la balda realigo di nia ideo en nia nuna mondo, ma ni savas ke tal ideo es necesa por la evoluciono dil mondo e pro to ni kredas en ol e duras laborar por ol.

Sucesoza, dekminuta diskurseti por Ido

Vespere eventis la publika propago-asemblo en la plenigata salono ornata per Idoflagi. Pos saluta diskurso da la urbestro, sro Frantz Hansen, e la respondo da Dr. Brismark en Sueda ed Ido, prof. de Pierrefeu transdonis al urbestro du exempleri di la nova verko da Jean Laurent „Tezo pri la helpolinguo Ido e lua apliko al cienci farmaciala." Lua diskurseto en Franca ed Ido, quale omna sequanta diskurseti, habile tradukesis a Dana da Chr. M. Hansen. Srno Lafay parolis kom Franca delegito, sro Richardson mencionis la esforci pri Anglic, Basic edc. e konkluzis ke nur Ido povas esar bona solvuro. Sequis Heinz Jacob por Germania, Alex.

La exkursinta kongresmembri apud la ponto.

Hirschler por Hungaria, E. Anderegg por Suisia, de Lange por Nederlando, Prendez Alvarez por Hispania, Dr. Brismark por Suedia e sdo Rylander por la Laboristal Ido-Uniono, Max Jacob raportis la kazo di interpreto per Angla e Suisa surdamuti, qui interkomprenis per lia signolinguo. Fine Dr. Melbye (Dania) diskursis en Dana pri la neceseso di Ido ed olua supereso kompare Esperanto ed invitis la asistanti studiar la linguo. Omna lokala jurnali esis reprezentata e raportis altradie pri la eventi.

La Ido-Praktiko, realigata en la 12. kongreso

Adyunto Quarfood lektis ciencala diserturo pri la origino di la lingui naturala. Specala intereson vekis la konkluzi, quin la prezidanto dil Akademio derivis de la studio dil nacionala Aryana lingui ed olia evoluciono por la plusa developo dil helpolinguo. Nun Dr. Forchhammer acensis la tribuneto por naracar, quale lu, kun flegistino erudita, edukis blinda, surdamuta infanteto. Dr. Forchhammer es certe un de nia maxim humuroza samideani, ton me perceptis kande lu sizis me e demonstris la maniero dil manuo-linguo uzita kun Lilly. Pose sdo de Pierrefeu diskursis kurte pri Ido e la Franca linguo, lektante la Ido-traduko di desfacila Franca texto.

Posdimeze komencis diskurso pri Esperanto-Ido. La sentimenti esis parte dividita. La duktanta ideo dil diskurso esis, ke la linguala diferi kun organizuro qua aspiras la sama skopi kam ni, ne justifikas triadekyara milito kun ol. On generale asentis ica idei, ma on ne esis inklinata fixigar laborprogramo komuna, pro ke la tilnuna experienci esis tro nesatisfacanta.

Sro Eriksson diskursis pri la linguala posiblesi igar Ido la linguala mezo inter la tro reformema lingui (Occ. ed altri) e la tro primitiva linguo Esperanto. Linguala transakto inter la extrema sistemi rezultos logikale en Ido.

Sro Ewald Röhnisch expozis sua idei pri humanismo e la specala sistemo di equitato da J. Warren Brokaw, humanisto ed Idisto en Usa.

La ora medalio dil Franca Akademio

Vespere, kande la amikala grupi diskutanta en la vestibulo dil salono sideskis an la longa tabli, Dr. Brismark lektis salutotelegrami, letri e karti. Specala amuzo vekis nia amiko Jules Gross, qua skribis:

„...la voyajo es anke kustoza por poeto, qua ganas plu „multa lauri kam pekunio. La Franca Akademio, qua re„cente kronizis l'ensemblo di mea libri (premio pri Franca „linguo), grantis a me ne pekunio, ma medalio ora. ...Ab„stenez versifar, kara kongresani, se vi ne deziras mortar „mizeroze. ...me sempre ankore konsideras Ido kom la „maxim facil ek omna L. I.

En sua mesajo la kunlaboranto di Couturat, prof. Leau, dicas „Ni joyez pri rezultaji ja aquirita e dezirez ke nia Progreso esos

pluse e pluse bonega instrumento por parstudio di Ido e revuo interesiva ed instruktiva. Ad omna kongresani saluto vivoza de olda Idisto. Fruktifant e joyoza dii en Fredericia. L. Leau".

Centi de Idisti salutis la kongreso e montris lia vivaca entuziasmo por Ido. Yen lia nomi:

De Anglia Baxter, Knight, de Belgia V. Gouix, Troucheau, Honoré, Muevi, Austria Wald e Baller, Bulgaria Dimitriev, Brazilia Lorenz, Vallaeys, Chekoslovakia Dostal, Zlatnik, Marasek, Ruchrova, Monzarova, Tobiasek, Kinzl, Ustkovi, prof. Stör, Petrina, Neumeister por Idofederuro, Dania Bertelsen, Federn, Finlando Haukkapuro, Francia Labédan, Brunet, prof. Condamin, L. de Guesnet, Papillon, Pesch, Leau, Calais, Germania Linde, Schwartz, Demary, Thiel, Gey, Kändler, Ringer, Dreizig e spozino, Fritsche, Schreiberg, Feder, Hauscher, Goldberg, Euchbi, Breck, Strohmaiz, A. Schiffmann, Ebermann, B. Schiffmann, Uhlig, Lippmann, Riedels, Peus, Rosenlecher, Carstens, Glück, L. Stöckel, B. Stöckel, Georgi, Botz, Hager, Thomas, Rabitz, Biedermann, Hoffmann, Wiebel, Müller, Pikard, Schuster, Engel, Ninze, Lehmann, Heine, Kohlberg, Gerhard, Lechter, Bohne, Wittek, Ramus, de Hispania Villanueva, Abella, Colomé, Malle, Martinez, Llorca, Castello, Serrano, J. C., Guimet, Oliver, Leduque, Vicent, Marcilla, Vallejo, Galvez, Riras, Toledo, Benitez, Rya, Galiano, Vieregas, Pruie, Caleco, Sanchez, R. Riesco, N. Riesco, Stern, Llanger. Valle, J. Gracia, V. Gracia, Mitja, Moralet, Sola, Strats, Slanas, Artigas, Roda, Falguera, Sorolla, Franco, Renan, J. Franco, Lebrun, Torres, Moreno, Galvez, Gonzalez, Vidal, Kamas, Carmona, Manosa, Guino, Olivera, Manent, Pardo, Cireno, Bergass, Barrau, Bené, Gutierrez, Font, Ferré, Solaes, Guimet, Dominguez, Ferreres, Molina, Bito, de Hungaria Palotai e spozino, Vigh, Sandor, Krippel, Györke, Flittner, Horovitz, Csatkai, Ringhofer, Suntinger, Dobrentey, Hoffmann, Stadler, Kölster, Bersadci, Sanos, Hamburger, Koldor, Bonyhady, Perenyi, Johas, Donett, Riven, Pal, Junghadis, Nosanigi, Irlando Dr. O'Regan, Italia Don Martello, Alaimo, Raiteri, Meazzini, Falzone, Latvia Orlis, Roze, Rulikovs, Timermanis, Ledaunieks, Orlovskis, Luxemburgia Lemmer, Maroldtje, Braun, J. Lemmer, Bernhard, H. Meier e spozo, Kanive-Pütz, J. Kanive, Pütz, Schmitt, Birkenbach, Schmitz, Crusnach, F. Schmitt, Peffer, Thielen, Serras, Scheibel, Bix, Scheitler, Heidencheid, Gibson, Fumanti, Schlechter, Steichen, Welschinger, Mompel, Stieff, Flanimang, Kaufmann, Frisch, Delmarco, Deltgen, Nederlando Wegman, de Jong, Norvegia dr. Landmark, Polonia Gass, Littvitz, Griiner, Baenkowki, Flichta, Bienkowska, Kratka, Rumania de Urycki, Suedia Forsten, Järnstadt e spozino, Eenvorg, Tage e Paula Carlberg, Bäckman, Falck, Widén, Forsten, Ihrborn, Lindgren, Lundborg, Suisia Cornioley, Gross, Bütschy, USA Kossuth v. d. Venter, USSR Butenko, Klimenko, Aaronov, Rodin, Movad, Aaronov, Gaponenko, Likhoded, Richter, Wagner, Shaparenko, Zatuchniy, Kogut, Futorniy, Shapiro, Korabelnikov, Porolockiy, Vasiliev, Cakher, Klimenko, Butenko, Lozinskiy, Bony, Rodin.

La Dana kantisto Alex. Schumacher kantis por ni bela melodii populskandinaviala. Pos kelka komuna kanti la vespero finis en maxim bela harmonio.

La decidi

Merkurdio matine ni vidis la serioza vizaji dil exameniti flexita super lia labori. Pos la fino dil exameni on rezumis en la kunsido laborala la opinioni opozanta o favoranta komuna laboro kun la Esp-isti. Pos vivaca diskuti, en qui partoprenis J. Kreis, Hellmut Röhnisch, Dr. Auerbach, Ewald Röhnisch, Max Jacob, Staberg, P. Eriksson ed altri, on konkluzis, ke kunlaboro kun la Esperantisti esas aspirinda, ma pro la nekontentigiva experienci la kongreso ne aceptas fixigita laborprogramo. Tamen on expresas volar servar la Esp-isti segun posiblesi e judikar li kom samideana kunkombatanti por komuna skopo. La Idisti es pronta future konsiderar omna posiblesi di komuna laboro.

Dr. Auerbach, kom reprezentanto di IALA, raportis pri la labori di IALA e specale acentizis, ke IALA havas nula intenco od mem nur intereso impedar la propago di diversa sistemi. Olua

duktanti bone savas, ke tal propago es necesa e valoroza helpo por igar populara la ideo mondolinguala, e pro to la Ido-movado ed omna altra movadi maxime sustenas IALA per propagar sua sistemo.

On traktis la propozo di ULI-editerio ed organizala questioni. La decidi aceptita publikigesas, pos ratifiko dal Komitato, sub altra rubriko en Progreso. Kom lasta Hellmut Röhnisch diskursis pri la apliko di Ido en komerco, raportanta pri kelka experienci e futura posiblesi ed intenci. Il advokis sustenar la aktivesi di la Jurnalo dil Centro.

La laboro finis — amuzo komencas

Pos fotografeso sur „Torvet" ni eniris la vartanta automobili e la tota karavano, un automobilo pos la altra, departis alonge la rivo di Lillebælt al grandioza nova ponto. Ni inspektis moderna gimnastikala universitato, pose transmarchis la ponto ed eniris, por komuna repasto, la kafeerio „Broen", de qua ni juis bela panoramo super la blua Belt, balnata en sunolumo, la ponto e la forestala distrikto.

Ye ta okaziono ni expresis la danko di omna kongresani a nia amiko Thomsen e lua spozino, qui ambi nefatigeble e nerepozeme laboris por la Idista vizitanti, qui gastigis li, qui helpis li e qui sorgis por la ecelanta suceso di omna kongres-aranjuri.

Kande vespere ni sidis an nia tabli, ni unanime aceptis la invito kongresar en 1936 en Hungaria. Pose la prezidero dil Akademio, sioro Quarfood, transdonis la diplomi sub aplaudi a siori Åkerlund, Rylander, Thomsen, Staberg e Leyer.

Nun la dansogrupo arivis, la „Spillemandstrio" akordigis la instrumenti e sdo Hansen introduktis la demonstri per naracar a ni la origino e historio dil Dana populdansi originala, prizentata da ridanta Dana yunini e yunuli en lia charmiva bunta kostumi.

Qua povus obliviar la humoroza vorti da dro Forchhammer, boxante, interpretante su ipsa, flexante su al sulo en komparo kun nia habila tradukanto Hansen ed amuzive naracanta til ke la salono laute resonis pro ridado? E ni povis konstatar: Forchhammer es yuna! De parolaparato sonis la saluti di Forsten, qua sendabis sua voco tra la aero. Diskurseti humoroza kun adio-paroli finis nia bela, harmonioza, sucesoza e tre kontentigiva kongreso. Kelka Stockholmana Idisti transdonis a Dr. Nilsson arjenta krono de querkofolii pro sua meriti, dedikata dal kongresani. La kongreso sendis dankotelegramo a sioro Lundborg pro ilua jeneroza legaco.

Ti qui ankore restabis por la dio dil komuna exkurso vehis komune a Munkebjerg apud Vejlefjord e ni pasis la vespero che nia amiki Hansen. La nombro dil yuna Idisti esis konserinda en ica kongreso. Li erektis la tendi an la maro, li venabis per bicikli od automobili ed esos li qui duros laborar aktive en la venonta yari por nia komuna idealo.

Pos expresir la espero renkontror ni itere en Hungaria ni adiis uzante nia poka Dana savi: TAK FOR KONGRESSEN, VENNER! FARVEL!

La sekretario

Pri la kancero-problemo

Trad. J. Csatkai (Szombathely)

En la Landala Higienala Uniono en Budapest tri eminenta kancero-exploristi Madyara diskursis pri la kancero-problemi. Prof. dro Kubànyi, parolis pri du aktuala questioni di la kancero-problemo. L' una esas novatra konstato, ke inter la difuzeso di la morbo e la kulturo esas ula relato. L'altra questiono ja freque diskutata, kad esas necesa la klarigo di la publiko por la frua agnosko di la kancero ed en quanta grado? — La experienco montras, ke ita celuli, qui dum la developo misiris, e kom koloroza makuli o papuli durigas sua nedepedanta vivo en la individuo, sub la influo dil extera efiki prefere transformas su ad celulogrupi kondutanta su agresive, to esas, ke li degeneras kanceratre. En la origino dil kancero la extera eciteso e la individuala inklineso esas sendubita faktori. La extera eciti esas multagrade la instrumenti di la kulturo. La bokokanceri naskas maxim ofte sur la lango, jenjivo de ta blanka makuli, epidermodikiguri, qui developas su pro la ecitiva influo di tabakfumo e koncentrita alkoholo. La kancero esas la morbo di la kulturo, quà de westo progresas vers esto. La suceso dil kuraco dil kancero esas impedita da ta mis-savo, ke ol es nekuracebla morbo. Nun anke la maxim objektala kritikero: la tempo povas pruvar, ke a la kulturo sucesis produktar la kuracivi kontre la difuzeso dil kancero. (Røntgen radium e. c.). La skopi dil kombato kontre la kancero esas olua frua agnosko, konvenanta lokizo dil maladi e la fakala kuraco, anke la organizo dil kòntrol-exameni e posa kuraci. La duesma diskursero esabis Dro Ivan Büben. Lu indikis tri direcioni por la kombato kontre la kancero: ciencala, kuracala e sociala. La ciencaleso esforcas avancar la questiono en la domeno dil kancero-exploro. Nun on disponas tri kuraciva procedi: operaco, Røntgen- e radiumradi-

izo. Ni atribuas egalranga importo ad omna tri. Ni devas sekurigar ad omna kanceriko la maxim konvenanta terapio relate lua stando. Maxime importas la frua diagnozo. La triesma diskursero Dro Paul Kisfaludy konocigis la radiizo-efiko dil radium e la aplikita kombinita terapii. En Hungaria ja facesis kelko por kontrolar la maladi. La Instituto di la Landala Oficieri apertis radium-seciono di qua en la kadro lu realigis anke la problemo dil kontrolo dil maladi segun exemplo di Stockholmani. Dum 1934 314 jacanta maladi kuracesis, 3340 maladi vizitis la ambulanco. La seciono posedas 388 mgr. radiumpreparato en platino. On konsumis 58000 mgr. hori radiumi e 70000 røntgen unaji. (Ek dialo *Magyar Hirlap,* de Budapest).

»Nova yaro« che ni e la altri

Trad. Wilhelm Franck (Kiel-Germania)

Stockholm (segun Walter Sinn)

Nur parto di la Stockholmana habitantaro parvivas Novyaro en la urbo. La habitanti di la urbo es ankore intime ligita kun la ruro, e centi de specala treni adportas la Stockholmani »a la hemo«, adche genitori, ge-avi e parenti en la ruro.

Li volas salutar la Novyaro ne en streta chambri e fumoza restorerii, ma dum ski-glito ye la matino Novyarala tra blanka foresti e trans la altaji.

Supozite ke lu disponas sat multa pekunio, ta qua ne havas familio en la ruro lokacas lojeyo en hotelo o pensionerio di la nivo-sporteyi en Dalarna o Järmtland, ube Kristnaskala abieto, bona manjajo, bonkordia homi e glasedo de »Gløgg«, la varmega, bona puncho de redvino, expektas lu ye la vespero di la Nova Yaro.

Helsinki (segun Hellmut Dibelius)

La festo Kristnaskala ne multe diferas de la Germana, ma la festo Novyarala multe diferas. En Germania ol es nura amuzo inter homi privata, hike ol esas extreme solena festo, ye qua la

homo kom homo en humila admiro inklinas su koram la tota mondunajo, per ico indikante simbole la majesteso dil mondo. Til la noktomezo on esas tote serioza, nula bruiso audesas, nek en la domi, nek sur la stradi. Duimhoro ante meznokto la stradi plenigesas, ma ne per petulanta amasi, ma per longa, nigra serpenti de homi, qui, en fantomatra silenco, direktas su a la chefa placo dil urbo. Arivinte hike, on paciencoze e senbruise expektas la meznoktala frapi dil horlojo, on levas la chapelo, orkestro pleeskas serioza, artala muzikajo, singlu parolas serioze e komune pregas, ma ne a la specala Kristana Deo kun la dogmi pri la Santa Triuneso, ma a la generala Deo, qua esas samatempe ta di la Kristani, Buddhisti e di la Teozofiisti. Erste pos la fino di ta solena evento on anke hike divenas gaya e kelkete petuleskas, ma anke nun ne multe.

Dum la tota unesma duimo di januaro on dicas »Bona Nova Yaro« e pose »Bona durigo di la Nova Yaro« od nur »Bona durigo«, ad omna konocati quin on ne ja renkontris. Hike la dio di Novyaro havas tote altra karaktero kam en Germania, nam ol ne finas la festala periodo, ma trovesas en olua mezo. En Germania lore finas omna festala humoro e rikomencas la diala laboro. Hike la festala humoro duras til epifanio (6-a di januaro) e singla del dii es oficala festo-dio. Til epifanio singlu konservas la Kristnaskala arboro, til epifanio duras la jui palatala kun kristnaskala kuki, e la vivo erste serioze rikomencas pos epifanio. Tale la Novyarala festo tote ne havas karaktero finanta, quale en Germania.

(duras).

Nova horizonti

Da Jean Barral (Francia)

En Thanis, en l'Egiptiana delto, ye la fino dil 5a yarmilo ante nia ero, Menes, la chefo dil unesma Egiptiana dinastio, fondis Memphis (en qua la triesma dinastio transferis pose sua rezideyo) ed institucis imperio, konstruktis ibe la templo dil deo Ftah, organizis la eklezio por la kulto di la dei, konquestis landi e regulizis la kurso dil Nilo. To suficas por indikar, ke ja de la epoko dil maxim anciena epigrafi ni havas en Oriento tre progresinta ed organizita stando di civilizeso relativa, tote diferanta dil prehistoriala eri. Irgube on observas en diversa landi, ecepte forsan en Chinia, la altra rasi semblas persistar en la kustumi dil preirita periodi.

Ek la libro „Nova Horizonti"
125 pagini, brosh. 2,25 *M* del Idolibrerii

JURNAL-RAPORTI

Ne-komentita jurnal-raporti ek omna landi e lingui.

Profito: Konsiderinda rankoro naskis en Japonia pro la vendo di alumet-buxi kun surskriburo „Abase kun Japonia". La jurnalaro akuzis Chinia pri „nesincereso" pro produktir e difuzir tala vari, til ke on pruvis ke la alumeti ed afisheti sur la buxi fakte produktesabis da Japoniana firmo en Japonia.

Manchester Guardian, Anglia

La heretanto: Kande Nelson ganabis en 1805 la batalio marala che Trafalgar, la Angla guvernerio decidis grantar a lua unesme-naskinta heretanto omnayare honoruma pensiono de 5000 pound-i. La cadie vivanta Earl of Nelson konseque ganis depos 1913 ce. 110,000 pound-i pro la marala batalio apud Trafalgar.

Sonntagszeitung, Germania

Chomanti en Luxemburgia: En junio 1934 Luxemburgia nur havis 140 chomanti e 40 parte chomanta laboristi. Vivas entote 280,000 homi en Luxemburgia.

Sonntagszeitung, Germania

Moderna reji: La Rejo es vere amata da la populo. Ico es fakto ne ignorebla, irgaquale es vua idei. — E la fakto ke Anglia mantenis sua rejo dum duadek e kin yari di vivo fatiganta e sufriva es direta revelo di olua profunda deziro por transakto. — La fakto di royaleso satisfacas la fortega deziro di la populo por perfekteso quan li ne realigas por su ipsa. La rejala familio es quaza speco di maxim bona salono, quan la naciono gardas senpolve e senmakule e nur por vizitanti. Nam la rejala familio nutresas e mantenesas rekompense pro lua nura *existo*, avantajo qua devus esar extensata ad omna vivanta ento en la lando. Ma ni restriktas tal favoro al rejaro e duras nia fola lukto qua duktas aden kaoso. Kande la rejo depozas stono di fundamento od apertas karitatala ferio od vizitas cirko, ni amaseskas e salut-aklamegas nia maestrala peci. *The Eleventh Hour*, Anglia

Banani: La devizo „Konsumez propralanda produkti" kontestesas sequante: La banan-importaco es necesa por la reteno dil exportaco ad Hispania. Ed es remarkinda, ke 80 % dil konsu-

mala preco cirkulas interne dil importacinta lando, e nur 20 % migras a Hispania. Altravorte: La kusti dil distributo di la banani es quarfoye tam alta kam lia preco en la doganala portuo.

Württemberger Zeitung, Germania

La mortinto: Anton Surmiak, naskis 1885 en Solonka, mortis en 1919 en la hospitalo di Zamarstynow. Por deklarar ilu kom mortinta demandesas per ico, ke lu anuncez su dume sis monati kalkulita del dio di ica publikigo, od ke komuniki pri ilu transdonesez a la tribunalo. La distriktala tribunalo Lemberg, 10. oktobro 1934.

Gazeta Lwowska, Polonia

Japoniani e Chiniani: La Japoniano es militema, la Chiniano pacifista. La Japoniani squatas sur la sulo, la Chiniani sidas sur stuli. Forsan la lasta yari febligis la komercala moralo, ma ante kelka yari la promiso di Chiniana komercisto valoris tam multo kam notariale verifikita kontrato. La Japoniana komercisto kompare ico, ne rare agas segun komercala principi, qui vekis la maxim bitra protesto en altra landi. —

Ill. Ztg., Leipzig, Germania

REFLEKTI PRI LA DIO

Eventi qui afektas la labori interlinguala e la propago di helpolinguo.

Neologismi en Esperanto

En E existas diversa tendenci por la apliko di neologismi. La konservema alo preferas uzar nur la oficale adoptita radiki, la radiki uzita da Zamenhof, dum ke progresema alo aplikas multa neologismi o radiki ek la Ido-vortaro. La konservema alo es reprezentata per la labori da Kabe, la progresema alo per la labori da Wüster.

La *Plena Vortaro de Esperanto* (S. A. T., Paris) qua jus aparis en duesma edituro uzas la meza voyo inter la du extremi. Exemple por la litero D ol kontenas 340 radiki, dum ke Wüster montras 602, Kape 213 e la 'Oficiala Vortaro' nur 197. A qua listo do referas la titulo PLENA (kompleta)? Ol nur povus vizar la 'oficiala vortaro', ma tamen ya kontenas plu kam la duopla quanto de radiki.

Esas interesanta konstatar (quale ja montresis en la Esperanto-Ido-lexiko), ke la defini di ula vorti diferas de defini dil sama ex-

presuri en altra E-lexiki. Kaoso kauzigita per la ne-oficaligo dil radikaro uzata. On savas ke la E-akademio apene adjuntas nova radiki a la modesta oficala listo de ce. 4600 radiki.

La recensanto di ca vortaro, sioro *Migliorini*, skribas i. a. ke la tilnuna tendenco esis, judikar la *Plena Vortaro* kom komparilo, e kompilar segun ol komplementa vortolisti. Ica tendenco „montras anke, ke la publiko deziras havar listo plu amplexa kam la oficala, qua tamen konservez la karaktero di listo konsilanta, ne tro aceptema por la formikumanta neologismi."

On do quaze avertas en oficala revuo kontre la uzo di vorti kontenata en ta granda libro; la libro ipsa kontenas arkaismi de oficala vorti e remplasas oli per nova formi. Pluse montresas vorti kun la indiko *'ev'*, indikanta, ke ta vorto es *ev*itenda.

La sistemo di Ido: Publika diskuto di nova radiki, acepto o refuzo dal Ido-Akademio semblas tante simpla solvuro, ke on ne volas sequar la komplikita ed erorigiva sistemo di E, qua nule garantias la unasenceso dil radiki uzita en diversa landi.

ME LERNAS IDO

Triesma letro

Ilustrita docoletri tote en Ido segun la direta metodo

Angla popul-festo: Guy Fawkes-dio. La infanti dansas cirkum la fairo. Ye la 5-a novembro la palio-pupeo Guy Fawkes brulesas, lu volis incendiar la parlamenteyo.

Ica TASKO tradukesez da la lernanto e la texto submisesez por revizo ad experta korespondanto o grupestro.

V. En la korto di la fabrikerio

Me eniras la korto. La korto di la fabrikerio esas tre granda. Mikra elektrala automobili vehas bruisante tra la korto.

La elektrala vehili transportas materialo. Per la elektrala automobili la materialo transportesas de un edifico a la altra.

Me renkontras mea amiko. Ni laboras kune. Ni laboras kune en la laboreyo. Ni konversas pri nia laboro.

Questioni: Ka tu marchas o vehas aden la korto? — Quo vehas en la korto? — Quo bruisas? — Quo esas en la elektrala automobili? — Adube on transportas la elektrala materialo? — Ka tu renkontras tua amiko? — Ube? — Ka vi konversas pri la vakanci?

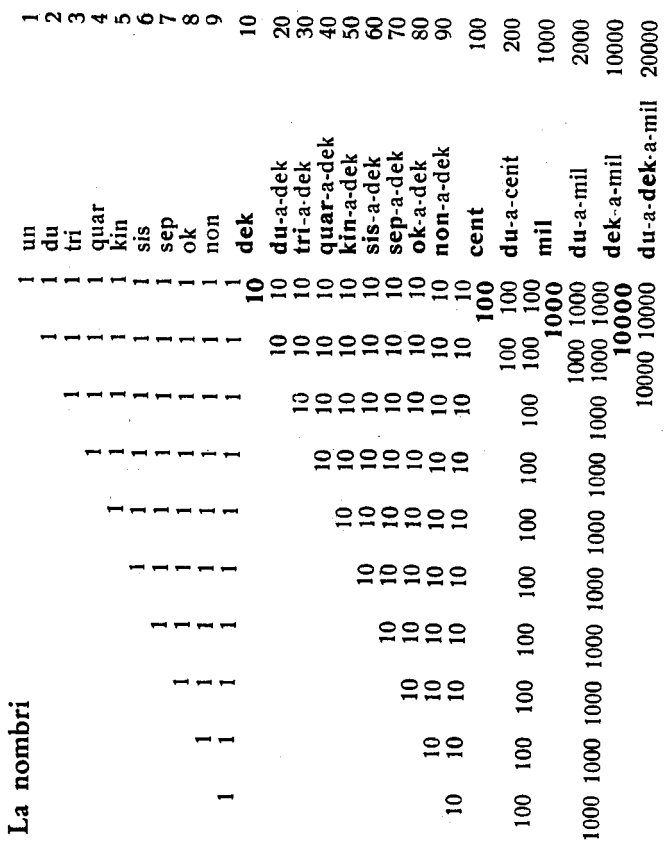

Kelka facila reguli di Ido

la deklinado:

la pomo	**la** pomo apartenas a me
di la pomo	me posedas peco **di** la pomo
a la pomo	ica kerno apartenas **a** la pomo
la pomo	me manjas **la** pomo

La questiono komencas per **kad** se nula altra questionala vorto uzesas. Kad on darfas marchar hike? Kad omni venis?

Altra questionala vorti esas:
qua, quo, qui, quala, quanta, kande, ube, ad-ube, de-ube, pro quo, per quo, por quo.

Qua venis? Quanta homi esas en ica lando? Kande on komencos? Ube la asemblo eventos? Ad-ube li iris? De-ube tu venas? Pro quo lu ne prizas shako? Qua savas natar? Quo eventis?

Kelka utila afixi

-oz- provizita per, plena de, richa ye: detalo, detal**oza**; nuanco, nuanc**oza**; esprito, esprit**oza**

-es- radiko de **es**-ar, yuna, yun**eso**; bela, bel**eso**; richa, riche**so**; sincera, sincere**so**.

Mikra Enciklopedio Mondlinguala

Da Hans Cornioley, Bern, Suisia

Lentze, Karl, Germano, red. 1888—1890 L'interpretor, skr. 1897 Zentralsprache.

Le polyglotte improvisé, sistemo da Renzi 1840.

Lepsius, prof. Richard, Germano, 1810—1884, skr. 1855 e 1863 Standard alphabet.

Leskien prof. dr. A., Germano, v. Brugmann.

L'espérantiste, revuo, Louviers 1898—1910.

L'esperantiste révolutionnaire, revuo, Cité Robert Troyes 1923.

L'Esperanto, revuo, Torino 1913—1932.

Letellier, skr. 1852 Langage international, 1852 Langue universelle, til 1880 altra verki.

L'etoile espérantiste, revuo, Paris 1908.

Le travailleur espérantiste, revuo 1920.

Le travailleur idiste, revuo, Paris 1912—1914.
Le Volapük, revuo, Paris 1886—1889.
Libereso, revuo por Ido, Paris 1921—1928.
Lichtenstein dr. L., skr. 1853 Pasilogie.
L'idiste abstinent, revuo, Troges 1920—1921.
L'idiste français, revuo, Cherbourg 1923—1927, Paris 1928—1929.
L'Idisto katolika, revuo, Vulaines-sur-Seine 1910—1914, 1921—1924, Thaon-les-Vosges 1925—1929.
L'Idisto Vogesiana, revuo 1925.
Liesche prof. dr. Otto, Germano, 1878—1931, red. 1908 Germana Esperantisto.
Liljedahl dr. Sten Sture Kristian, Suedo, 1871—1924, prez. 1914—1924 dil Sued Idosocieto, skr. 1918 Några ord i väldsspråksfrågan, prez. 1923—1924 l'Idouniono.
Liljeström Alfred, Suedo.
Liljeström e Nordin, skr. 1925 Svensk-internatinell radiolexikon.
Lindau, skr. 1817 Thoth.
Linde K., Germano, red. 1930 Der rote weltsprachler, 1930 Die proletarische kultursprache, red. 1931 Internacionalisto.
Lindkvist, Suedo.
Lindkvist e Sköld, skr. 1914 Suedana guidlibreto.
L'informilo, revuc por Ido, Cherbourg 1910—1914, 1923.
L'informisto Utilia, revuo por Ido, Leuven 1927—1932.
Lingua, sistemo da Henderson 1888, bazas sur la Latina.
Lingua de nazioni, sistemo da Faccioli 1932, bazas sur l'Italiana.
Lingua european, sistemo da Bylevelt 1907.
Lingua franca nuova, sistemo da Bernhard 1888, aposteriora.
Lingua geral brazilica, kreesis en la 16. yarcento da Hispana monaki.
Lingua internacional, sistemo da Zakrzewski 1896.
Lingua komun, sistemo da Kürschner 1900: padre nose kuale tu ese in cielo.
Lingua lucida, sistemo da Dyer 1903.
Lingua lumina, sistemo da Dyer 1875, apriora.
Lingua monde, sistemo da French 1893.
Lingua neoromani, sistemo da Slonimski 1925.
Lingua philosophica, sistemo da Chamberlaine 1769.
Lingua scinter, sistemo da Viveros 1931: seculare problema de LI. fien semper plu interessante et urgente, dum progressien communicationis internationis, inter populis.
Lingua universale, sistemo da P. S. 1816.

OFICALA INFORMI

di la Direktanta Komitato
di la Uniono

Nova Konsuli di Ido

Anglia J. G. E. Teskey-King, 105, St. Paul Street, Hull, Yorkshire

Germania Wilhelm Ahrens, Kessler Str. 37, Hildesheim
Heinrich Peus, Hohe Lache 14, Dessau i/Anh.

Hispania Manel del Valle (Chofer), Vivero, Lugo.
Constantino F. Prendez-Alvarez, Snáres, Inolán 3 y 5, Avilés, Asturias

Suedia P. Eriksson, Mobergsgatan 5, Västerås
Axel Rylander, Fredhällsgatan 9 III, Stockholm, Telefono 5368 95

Diplomizita Ido-doceri

La sequanta Idisti promocecis a doceri diplomizita por Ido: Albert Åkerlund (Suedia), Manuel Escuder (Hispania), Joakin Ferreres (Hispania), Axel Rylander (Suedia), A. Staberg (Göteborg), Ejner Thomsen (Dania). Sioro C. Leyer (Germania) recevis la diplomo pri savo.

La kongreso aceptis e la Komitato ratifikis la sequanta *decidi*:

1. **Kontributo 1936:** Membri Sustenanta pagas 5 Suisa franki yare. Membri Abonanta pagas 2,50 Suisa franki yare. Por ta landala federuri, qui adheros kolektive e publikigas per sua landala organo omna oficala informi pri la Uniono, la kontributo po singla membro es 50 Suisa centimi. Lia membri ne recevas Progreso, ecepte se li pagas suplementa pago por esar membro abonanta o sustenanta.

2. La Komitato Direktanta e la Akademio di Ido komisas la sekretario dil Uniono redaktar Progreso.

3. On principe decidas facar prepari por realigar ULI-literaturediterio, di qua la direktanto es J. Csatkai.

4. La 12a Kongreso di Ido askoltis la raporto di sro Auerbach pri la nuna labori di IALA ed expresas la deziro, ke la Komitato dil Uniono durigez la amikala relati kun ta asociuro.

5. La fervoyala seciono di ULI decidas publikigar omnamonate dokumentala artiklo pri fervoyala questioni. Omna sugesti recevesos da sioro Dulché (17 rue Froidevaux, Paris), qua pos examenir sendos li a la Jurnalo di la Centro.

6. La kongreso en Fredericia aceptas la invito di la Hungariana federuro por la LI Ido por kongresar en 1936 en Szombathely.

Suplemento a paragrafo 4:

„Por ta landi en qui la adhero di internaciona organizuro es od interdiktata o nedezirinda, la pago dil abonpreco di Progreso grantas automatala la yuri di membro a la persono koncernata, se ica persono expresas la deziro obtenar ta yuri e se lua konduto ne es en kontredico kun altra paragrafi di la statuti dil Uniono (ULI)". Aceptita dal Komitato Direktanta.

FINANCI

Spontana subvencioni

Bogard Ffr. 11,50, Dufour Ffr. 6,50, Egloff Ffr. 11,50, Feierabend fr. 7,50, Heijnen fr. 1,63, Payrot Ffr. 6,50, Bengtsson fr. 0,50, Zimmermann fr. 2,50, Fehlmann Dkr. 1,00, Baxter Dkr. 3,75, Baumgartner Dkr. 2,00, Collden Skr. 2,00, Mathys fr. 0,50, Pierrefeu RM. 4,00, Roze fr. 100,00, Richardson 5 poundi, dzlo Spillane 5 DKr.

Bern, oktobro 1935. Kordiala danko, la kasero: *H. Cornioley.*

Kongres-financi

Danke la multa spontana subvencioni recevita, la kongres-financi balancas bone. Sen ica subvencioni ni havabus deficito, e pro to ni kordiale dankas la jeneroza samideani, qui talmaniere helpis ni organizar la kongreso ed igar ol sucesoza.

Sincera danko a: Janis Roze, G. Richardson, Dr. Brismark, Ido-klubo Barcelona, J. W. Baxter, Chr. Jensen, Prof. Stör, J. Baller, J. Ferreres, Ilmari Federn, S-ino Lafay, D-lo Eklund, Dr. Nilsson e D-lo Gower.

Por la preparanta komitato:

Fredericia, septembro 1935. *Chr. M. Hansen.*

Progreso-indexo por 1935 aparas unionita kun la indexo por 1936.

Memorez la lasta cirkulera letro a vu e sendez quik la kontributo de 5 SFr. [o 2,50 SFr.] direte al kasero Hans Cornioley, Schulweg 2, Bern, postechekokonto III 4784. Danko!

Uniono por la Linguo Internaciona (Ido)

telegram-stila raporti

La Espisti en Roma recevis informi dal Idisti favore di komun agi en la domeno dil L. I. La komitato dil Hungariana Idofederuro decidis sendor salutoletri ad omna internaciona Espokongresi. La laboristal klubo en Stockholm difuzas Ido kom reformespo ed uzas la klasika formo di Ido. La Sueda Kristana Idosocieto fondesis en Stockholm ed aranjis sucesoza kunveno en septembro. — Idokurso duktesas en Dresden-Germania e plura reguloza kunveni eventas. Aktiveso duras en Hispania. Propago che kooperativa societi. En Hispan jurnali publikigesas advoko al Espisti por komun agi. Sro Ferreres pregas la Idosocieti sendar lia adresi por katalogizesar.

Sro Pesch diskursis pri Ido en Paris e publikigis ta ecelanta diserturo en sua semanala revuo. Sennombra jurnali insertis la raporti pri nia kongreso en Fredericia. La »Jurnalservo« disdonesis a la mil maxim importanta jurnali. Ol aparis trilingue.

Importanta verko da Jean Laurent »La Langue Internationale Ido et son application aux sciences pharmacologiques« aparis kun ce. 200 pagini. Ol traktas en Franca la neceseso di helpolinguo por la cienco e donas kom probotexto kompleta numero dil »Jurnalo di farmacio e di kemio«, qua anke aparis kom separata imprimuro. Gratulo a la habila e fervoroza autoro, nam ta verko ganis a sioro Laurent la titulo »doktoro«, grantita da la fakultato di medicino en la universitato di Marseille.

La libro kustas 28 Franca fr. recevebla del autoro de 233 bis Corniche, Marseille, Francia.

Sr. R. Mallén de Calamocha publikigis du boneg artikli pri Ido en »Heraldo de Aragón« e »Magisterio Espanol«. Hispana jurnali raportis pri la kongreso di Ido, sdo Gonzales en Aguilas redaktis oli. Sdo Kreis diskursis pri la kongreso koram la reformesperantisti en Madrid. Sdo Stern raportis detaloze pri la progresi di Ido en Malaga.

En oktobro eventis tri diskursi por Ido en Newcastle, un koram maristi Dana da sdo Richardson kun lum-imaji e du da Heinz Jacob. Un del lasta koram la studenti dil Armstrong College. La detaloza domonstro di la strukturo di Ido trovis granda intereso che la studenti.

La lektanti di Progreso*

trovas en la nova yaro la sequanta valoroza kontributi en Progreso: La nova cienco pri la kolori da Ostwald, (kun ilustruri), trad da P. Wegman. — Bruiso kom matro dil parolo. — La Anglo. — Planti kom forcomashini. — Moderna kalor-protekto. — En la profundaji dil Universo. — Pensi. — La luno en la proximeso. Sketo-turo en Frizia. Ultre to la prizata rubriki reguloza.

*) La serio dil nova Progreso, aparonta reguloze en 1936, sendesos nur a la membri ed abonanti. Previdebla Progreso aparos omnadumonate, do sistoye en la yaro. Adherez do quik la Uniono.

Kompletigezes vua serii de PROGRESO!

La premilita numeri 1-80 es recevebla po —,70 SFr. Suisa afrankite segun disponeso de **Ido-Centrale (Herm. Jacob),** Soorstr. 75, Berlin-Charlottenburg 9.

La nri 81-101/102 esas recevebla po —,70 SFr. po kayero de **C. Papillon,** 52, rue Petit, Paris 19e. Omna yarserio 4 Suisa fr.

De amba speci nur restriktita quanto es disponebla, komendez balde, kompletigez ta valoroza verko en vua biblioteko.

LANDAL AGENTI DI PROGRESO:

Anglia	L. C. Willcox, 138, Hayes Lane, Bromly, *Kent.*
Austria	J. Baller, Laurenzgasse 13/28, *Wien* V.
Belgia	V. Gouix, 254 Av. Deschanel, *Bruxelles 3.*
Brazilia	Fausto Suarez Tenfuss, S. Barbara do Rio Pardo, Estrado de Ferro Sorocobana (Estado de Sao Paulo)
Chekoslovakia	Karel Neumeister, *Praha*-VI, 59.
Dania	E. Thomsen, Sjællandsgade 57, *Fredericia.*
Francia	C. Papillon, 52, rue Petit, *Paris 19e.*
Germania	Ido-Centrale (Hermann Jacob), Soorstr. 75, *Berlin-Charlottenburg 9.*
Hispania	Joaquin Ferreres, 26, de Enero, 38 2^0 4 a, *Barcelona-Hostafranchs.*
Hungaria	J. Csatkai, Erzébet kir. u. 1 III, *Szombathely.*
Latvia	V. Rulikovs p. k. 1106, *Riga.*
Luxemburgia	H. Meier-Heucke, 100, route d'Ehlerange, *Esch-s-Alzette.*
Nederlando	P. Wegmann, Deurningerstraat 153, *Enschede.*
Suedia	Svenska Ido-Förbundet, Post Box 59, *Hoting.*
Suisia	R. Stucki, *Ido-Kontoro Zürich-Oerlikon.*
U. S. S. R.	M. Shaparenko. ul Uricki N. 101, kv. 6, *Kiev* (Ukrainia). Mikael Gorin, Postkesto 321, *Moskva.*
U. S. A.	Meredith Knox Gardner, Box 1777, University Station. *Austin* (Texas).

R. Ottesen & Sons Bogtrykkeri, Fredericia, Danmark.